

İCRA HUKUKUNDA ADİ ORTAKLIĞIN VE ORTAKLARIN TARAF DURUMU

(Being Party of the Unregistered (Ordinary) Partnerships and Partners in the Proceedings in Enforcement Law)

Dr. Vildan PEKSÖZ¹

ÖZ

Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmaması sebebiyle icra takiplerinde taraf ehliyeti yoktur. Bu sebeple adi ortaklıkla ilgili takiplerde ortaklık taraf olamaz. Ortaklar, alacaklı ve borçlu tarafta takip arkadaşlığı kurallarına göre yer alırlar. Bu anlamda ortakların alacaklı tarafta bulunması hâlinde mecburi takip arkadaşlığı; borçlu tarafta bulunması hâlinde ise ihtiyari veya mecburi takip arkadaşlığı söz konusu olur. Adi ortaklık adına başlatılmış bir takipte, taraf değişikliği yapılarak takibin tarafının ortaklar olması sağlanabilir. Adi ortaklık takibin tarafı olmadığı gibi, icra takip işlemlerinin de muhatabı olamaz. Bu yüzden ödeme emrinin ortaklara tebliğ edilmesi gerekir. Aynı şekilde adi ortaklık adına haciz ihbarnamesinin gönderilmesi geçerli değildir. Ayrıca takiple ilgili diğer yargılamalarda da adi ortaklığın taraf olması mümkün değildir. Adi ortaklığın taraf gösterildiği bir takibe ilişkin şikâyet başvurusunu ortakların yapması gerekir. Bu yöndeki şikâyet başvurusunun adi ortaklık adına yapılması durumunda başvuru reddedilmektedir. Bunun gibi adi ortaklığın taraf gösterildiği itirazın iptali davasında ve itirazın kaldırılması yolunda da usûlden ret kararı verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adi Ortaklık, Ortaklar, Taraf Ehliyeti, Takip Şartı, Takip Arkadaşlığı

ABSTRACT

Unregistered (ordinary) partnerships do not have legal status. That's why these partnerships are not entitled to have the capacity to be a party in the pursuance of a judgement. The partners within these partnerships are the parties in the pursuance as creditors or debtors. They take part in the pursuance according to the rules of the joinder of parties. If the partners are on the side of the creditor, they have to act together. However, if the

1 İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı, e-posta adresi: vildan.pekoz@istanbul.edu.tr, Orcid No: 0000-0001-5903-6209

partners are on the side of the debtor, the kind of the joinder of parties is determined according to the issue of the pursuance. Also, it is possible to change the party of the pursuance. With the help of this change, the partners can be the parties of the pursuance. Apart from being the party of the pursuance, the unregistered partnerships can not be the addressees of any other transactions of the pursuance. Additionally, partnerships can not be the addressees of other procedures related to the pursuance. If the unregistered partnerships become the parties of such procedures, the judge has to dismiss the action.

Keywords: Unregistered (Ordinary) Partnership, Partners, The Capacity to Become Party in the Pursuance, The Condition of the Pursuance, Joinder of the Parties in the Pursuance

GİRİŞ

TBK 620 hükmünde adi ortaklık “iki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri sözleşmedir” şeklinde tanımlanmıştır. Kanundaki düzenlemelerde adi ortaklıklara tüzel kişilik tanınmamıştır. Bu sebeple adi ortaklıkların hak ehliyeti bulunmaz. Dolayısıyla adi ortaklık hakların sahibi değildir. TBK 638, I hükmü gereğince adi ortaklık kapsamında oluşan mal varlığı üzerinde ortaklar, elbirliği hâlinde hak sahibidir. Bunun yanında adi ortaklıkla ilgili işlemlerden doğan borçlardan ortaklık değil; ortaklar sorumludur².

Medenî usûl hukukunda dava dilekçesinde taraf olarak gösterilen davanın tarafı olarak kabul edilir³. Mahkemeden hukukî koruma talep eden davacı ve kendisine karşı hukukî koruma talep edilen davalıdır⁴. Şekli taraf teorisi olarak ifade edilen bu teoriye göre, tarafın

- 2 POROY Reha/TEKİNALP Ünal/ÇAMOĞLU Ersin: **Ortaklıklar Hukuku I**, 14. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2019, s. 85, Nr. 100a; BARLAS Nami: **Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri**, 4. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016, s. 90; BİLGİLİ Fatih: “Adi Ortaklıkların Fiil Ehliyeti ve Alman Federal Mahkemesi’nin Verdiği Yeni Karar Karşısında Ortaya Çıkan Durum”, **Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı**, Cilt I, 2002, s. 203.
- 3 ALANGOYA Yavuz: “Yargılama Sırasında Taraf (Yanda) İradi Olarak Meydana Gelen Değişme Hakkında Düşünceler”, **İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi**, 1969, C. 3, S. 5, s. 133; PEKCANİTEZ Hakan/TAŞ KORKMAZ Hülya: **Medeni Usul Hukuku**, 15. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017, s. 551, 553; TAŞ KORKMAZ Hülya: **Medenî Usûl Hukukunda İradi Taraf Değişikliği**, Yetkin Yayınevi, Ankara 2014, s. 61; ERİŞİR Evrim: **Medeni Usul Hukukunda Taraf Ehliyeti**, Güncel Yayınevi, İzmir 2007, s. 55; KALE Serdar: **Medeni Yargılamada Taraf Ehliyeti**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 7, 8; SUNAR Gülcan: “Şekli Anlamda Taraf Kavramını Kabul Etmenin İcra ve İflas Hukukunda Doğurduğu Sonuçlar”, **Prof. Dr. Ergun Önen’e Armağan**, Alkım Yayınevi, İstanbul 2003, s. 334.
- 4 ALANGOYA, s. 134; PEKCANİTEZ/TAŞ KORKMAZ, Pekcanitez Usul, s. 549; ATALI Murat/ERMENEK İbrahim/ERDOĞAN Ersin: **Medenî Usûl Hukuku**, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 210; BUDAK Ali Cem/KARAASLAN Varol: **Medenî Usul Hukuku**, 3. Bası,

belirlenmesinde maddî hukuk esas alınmaz⁵. İcra takiplerinde de şekli taraf teorisi geçerlidir⁶. Zira takip talebinde taraf olarak gösterilen kimseler takibin tarafı olarak kabul edilir⁷. Takipte bulunan kişi alacaklı, kendisine karşı takip yapılan kişi ise borçludur⁸.

Bu çalışmada adi ortaklıkla ilgili takiplerde ve bu takiplere ilişkin açılan davalarda veya başvurulana hukukî çarelerde adi ortaklığın ve ortaklarının taraf olarak yer alması incelenmektedir. Adi ortaklık adına veya adi ortaklığa karşı başlatılan takipte taraf ehliyeti noksanlığı olduğu ve adi ortaklığın icra takip işlemlerinin muhatabı olamayacağı vurgulanmaktadır. Bunun sonucunda takipte ortakların takip arkadaşı olarak yer almasından bahsedilmektedir. Adi ortaklık adına veya adi ortaklığa karşı başlatılan takipte, tarafta değişiklik yapılarak ortakların takibin tarafı olmasının sağlanması da çalışma kapsamına dâhildir. Son kısımda, icra takipleriyle ilgili yargılamalarda adi ortaklığın taraf ehliyeti olmamasına ve taleplerin bu sebeple reddedilmesine değinilmektedir.

I. İCRA TAKİBİNDE ADİ ORTAKLIĞIN VE ORTAKLARIN YER ALMASI

A. İcra Takibinde Adi Ortaklığın Taraf Ehliyeti

HMK m. 50 gereğince hak ehliyetine sahip gerçek ve tüzel kişiler taraf ehliyetine sahiptir. Adi ortaklığın hak ehliyeti olmadığından davalarda taraf ehliyeti yoktur⁹. İcra takibinde alacaklı veya borçlu tarafta yer

Adalet Yayınevi, Ankara 2019, s. 93; TAŞ KORKMAZ, Taraf, s. 60; ERİŞİR, s. 55; KALE, s. 7; KÖROĞLU, Anıl: **Medenî Usûl Hukuku Bakımından Ortaklığın Giderilmesi Davası**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 17-18; SUNAR, s. 334.

- 5 ALANGOYA, s. 133; PEKCANITEZ/TAŞ KORKMAZ, Pekcanitez Usul, s. 551, 553; TAŞ KORKMAZ, Taraf, s. 61; ERİŞİR, s. 55; KALE, s. 7, 8; SUNAR, s. 335.
- 6 ATALI Murat/ERMENEK İbrahim/ERDOĞAN Ersin: **İcra ve İflâs Hukuku**, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 83; SUNAR, s. 336 vd.
- 7 KURU Baki: **İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı**, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 155; KURU Baki: **İcra ve İflâs Hukuku**, C. I, 3. Bası, Evrim Dağıtım, İstanbul 1988, s. 151; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 83; ARSLAN Ramazan/YILMAZ Ejder/TAŞPINAR AYVAZ Sema/HANAĞASI Emel: **İcra ve İflâs Hukuku**, 5. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 116.
- 8 KURU, El Kitabı, s. 155; KURU, C. I, s. 151; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 116; PEKCANITEZ Hakan/ATALAY Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral/ÖZEKES Muhammet: **İcra İflâs Hukuku**, 7. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 81; YILDIRIM Mehmet Kamil/DEREN-YILDIRIM Nevhis: **İcra ve İflâs Hukuku**, 6. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2015, s. 13.
- 9 PEKCANITEZ/TAŞ KORKMAZ, s. 568; TANRIVER Süha: **Medenî Usûl Hukuku**, 3. Bası, C. I, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 507; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, Usul, s. 215; EREN Fikret: **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 7. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 851-852, Nr. 2882; BUDAK/KARAASLAN, s. 97; ULUKAPI Ömer: **Medeni Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı**, Mimoza Yayınları, Konya 1991, s. 73; KALE, s. 173; POROY/TEKİNALP (ÇAMOĞLU), Ortaklık, s. 51, Nr. 74a, s. 82, Nr. 99i; GÖRGÜN Şanal L./BÖRÜ Levent/

alabilmek için taraf ehliyetine sahip olmak gerekir¹⁰. Bu yüzden davalarda olduğu gibi takip bakımından da adi ortaklığın taraf ehliyeti bulunmaz ve ortaklık takibin tarafı olamaz¹¹. Dolayısıyla adi ortaklıkla ilgili icra takiplerinin alacaklı¹² ve borçlu¹³ tarafında ortaklar yer almalıdır.

Takipte taraf ehliyeti takip şartı niteliğindedir¹⁴. Bu sebeple adi ortaklık takibin tarafı olarak gösterilirse ortaklığın taraf ehliyeti noksanlığı icra mahkemesi ve icra dairesi tarafından re'sen dikkate alınmalıdır¹⁵. Dolayısıyla adi ortaklık takip talebinde taraf olarak yer alırsa icra müdürü bu takip talebini reddetmelidir¹⁶. Şayet icra müdürü bu noksanlığı dikkate almazsa, icra mahkemesine süresiz şikâyet talebinde bulunulabilir¹⁷.

TORAMAN Barış/KODAKOĞLU Mehmet: **Medenî Usûl Hukuku**, 9. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 235.

- 10 KURU, El Kitabı, s. 155; KURU Baki: **İstinâf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı**, 3. Bası, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2019, s. 64; MUŞUL Timuçin: **İcra ve İflas Hukuku**, 6. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 130; PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 81; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 116; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 83; GÖRGÜN Şanal L./TORAMAN Barış/KODAKOĞLU Mehmet: **İcra ve İflâs Hukuku**, Legem Yayıncılık, Ankara 2017, s. 65; DİŞEL Buse: **İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul 2014, s. 51.
- 11 POSTACIOĞLU İlhan: **İcra Hukuku Esasları**, 4. Bası, Fakülter Matbaası, İstanbul 1982, s. 118; KURU, C.I, s. 156; KURU, İcra İflas, s. 64; ÜSTÜNDAĞ Saim: **İcra Hukukunun Esasları**, 8. Bası, İstanbul 2004, s. 64; MUŞUL, s. 131; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 116; PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 81; EREN, s. 851-852, Nr. 2882; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s. 13; GÖRGÜN/TORAMAN/KODAKOĞLU, s. 65; ERİŞİR, s. 296; BİLGİLİ, s. 207.
- 12 MUŞUL, s. 131.
- 13 MUŞUL, s. 131. 12. HD,13.3.2017, E. 2016/12292, K. 2017/3755 (Kazancı İçtihat Bankası).
- 14 KURU, El Kitabı, s. 163; KURU, İcra İflas, s. 69; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 118; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 83; DİŞEL, s. 55.
- 15 KURU, El Kitabı, s. 163; POSTACIOĞLU, s. 118; MUŞUL, s. 131; DİŞEL, s. 54-55. Taraf ehliyeti olmayan kişi adına veya kişiye karşı yapılan takibin icra mahkemesince kendiliğinden iptaline karar verileceğine dair bkz. PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 81. Taraf ehliyetinin icra müdürü tarafından re'sen dikkate alınacağına ilişkin bkz. ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 118. 12. HD., 15.2.2017, E. 2016/10463, K. 2017/2012 (Kazancı İçtihat Bankası).
- 16 ERİŞİR, s. 296.
- 17 KURU, El Kitabı, s. 163; POSTACIOĞLU, s. 118; MUŞUL, s. 131, 137; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 118; DİŞEL, s. 54. Ayrıca bkz. ERİŞİR, s. 296. "Adi ortaklığın aktif ve pasif dava ehliyeti bulunmadığından, takibin veya davanın bütün ortaklar aleyhinde açılması zorunludur. Taraf ehliyeti kamu düzeninden olup mahkemece kendiliğinden göz önüne alınmalıdır. Öte yandan, Kanun'un emredici kuralından kaynaklanan ve bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili bulunan bu husus hakkında ortaklardan her birinin İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikâyet hakkı olduğu gibi, bu husus mahkemece de re'sen gözetilmelidir." 12. HD, 29.5.2017, E. 2017/3436, K. 2017/8246. "Kanun'un emredici kuralından kaynaklanan ve bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili bulunan bu konuda ortaklardan her birinin İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikâyet hakkı bulunmakta olup, tüm ortakların birlikte başvurusu zorunluluğu yoktur." 12. HD, 12.9.2018, E. 2018/11022, K. 2018/7910; 12. HD., 22.6.2017, E. 2017/4029, K. 2017/9817 (Kazancı İçtihat Bankası).

Nitekim taraf ehliyeti olmayan kimse adına veya kimseye karşı takip yapılması kamu düzenini ilgilendirir¹⁸. Bu durumda taraf ehliyeti olmayan bir kimse takibin tarafı olamayacağından icra mahkemesi takibin iptaline karar vermelidir¹⁹.

Adi ortaklığın taraf gösterildiği dava sonunda elde edilen hükmün adi ortaklık hakkında kesinleşmesi, bu hükme dayanarak yapılan ilâmlı takipte adi ortaklığın taraf olmasını mümkün kılmaz. Öyle ki adi ortaklığın taraf ehliyeti olmamasına rağmen, adi ortaklık adına dava açılır ve adi ortaklık adına verilen hüküm kesinleşirse bu hüküm etkisiz hükmüdür²⁰. Etkisiz hükmün icra kabiliyeti olmadığından, bu hükümle adi ortaklık adına ilâmlı takip yapılamaz²¹. Ayrıca söz konusu hükümde taraf olarak ortaklar yer almadığından, bu hükme dayanarak ortaklara karşı ilâmlı takip başlatılması da mümkün değildir²².

B. Ortakların Takip Arkadaşlığı

İcra hukukunda, alacaklı ve borçlu tarafta birden fazla kişinin yer alması durumunda takip arkadaşlığı söz konusu olur²³. Adi ortaklıkla ilgili takiplerde taraf olarak ortaklar yer alacağından, alacaklı ve borçlu tarafta birden fazla kişi bulunur ve takip arkadaşlığından bahsedilir.

Elbirliği hâlinde hak sahipliği sebebiyle adi ortaklık ortaklarının elbirliği konusu mallar üzerinde birlikte hareketi zorunlu olduğundan, borçluya karşı birlikte takip yapmaları gerekir ve alacaklı tarafta mecburi takip arkadaşlığı oluşur²⁴. Takibin konusunun ortakların para alacağı

18 PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 81.

19 ÜSTÜNDAÇ, s. 65; MUŞUL, s. 132, 137; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 118; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 81; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 84; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s. 13; DİŞEL, s. 54. 12. HD., 26.4.2017, E. 2016/23008, K. 2017/6521. Ayrıca bkz. 12. HD., 13.3.2017, E. 2016/12292, K. 2017/3755 (Kazancı İçtihat Bankası).

20 Taraf ehliyeti olmayan topluluklar adına verilen hükmün etkisiz olduğuna ilişkin bkz. PEKCANITEZ/TAŞ KORKMAZ, s. 571; TANRIVER, s. 502; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, Usul, s. 217; KALE, s. 56; ERİŞİR, s. 294-296; BORAN GÜNEYSU Nilüfer: **Medenî Usûl Hukukunda Karar**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, s. 288. Ölü kimse taraf ehliyetine sahip olmadığından onun hakkında verilen kararın yok hüküm (geçersiz) olduğu yönünde bkz. KURU Baki: **Hukuk Muhakemeleri Usulü**, C. I, 6. Bası, İstanbul, Demir Demir Yayıncılık, 2001, s. 899.

21 ERİŞİR, s. 296.

22 ERİŞİR, s. 296.

23 KURU, El Kitabı, s. 165; KURU, C. I, s. 165; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 121; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 84; GÖRGÜN/TORAMAN/KODAKOĞLU, s. 66; DİŞEL, s. 7.

24 PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 84; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 88; DİŞEL, s. 84-85. "İcra takibinin tüzel kişiliği bulunmayan adi ortaklardan

olduğu genel haciz yoluyla takip bakımından da ortakların alacaklı tarafta mecburi takip arkadaşlığı söz konusudur.

Adi ortaklıkla ilgili bazı davaları ortaklardan birinin tek başına açması mümkündür²⁵. Bu davalardan ortak davasının konusunu oluşturan katılım payı²⁶ para borcu niteliğinde olabilir. Dolayısıyla bu talep genel haciz yoluyla takibin konusunu oluşturabilir. Katılım payının ifası için ortak davasının ortaklardan biri tarafından açılabilme imkânı, takip bakımından da söz konusu olmalıdır. Buna göre ortaklardan biri, para borcu olarak belirlenen katılım payının tahsil edilmesi için genel haciz yoluyla takip yapılabilir.

Adi ortaklık ortaklarının borçlu olması durumunda, ortaklar para borcundan müteselsilen sorumlu olduklarından ortaklardan birine veya birkaçına karşı genel haciz yoluyla takip başlatılabilir²⁷. Nitekim müteselsil borçlulukta ortaklar arasında ihtiyari takip arkadaşlığı vardır²⁸. Buna karşın Yargıtayın adi ortaklara karşı yapılacak takibin bütün ortaklara yapılması gerektiği yönünde kararları mevcuttur²⁹.

sadece ... tarafından başlatılması ve davanın da ... adına açılmış olması doğru olmayıp, adi ortaklığı oluşturan tüm ortaklar tarafından takip yapılıp itiraz halinde dava açılması gerekmektedir.” 19. HD. 21.11.2018, E. 2018/2261, K. 2018/5987; 15. HD, 2.11.2017, E. 2016/2138, K. 2017/3776 (Kazancı İçtihat Bankası). Mirasçılardan birlikte takip yapması açısından bkz. İMRE Zahit/ERMAN Hasan: **Miras Hukuku**, 14. Bası, Der Yayınları, İstanbul 2018, s. 442; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 121. Ortakların alacaklı olması halinde mecburi dava arkadaşlığı için bkz. ULUKAPI, s. 73-76; GÖRGÜN/BÖRÜ/TORAMAN/KODAKOĞLU, s. 235.

25 PEKSÖZ Vildan: **Medenî Usûl Hukuku Açısından Adi Ortaklık İlişkileri**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 250 vd.

26 Ortak davası için bkz. PEKSÖZ, s. 211 vd.

27 ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 89. Karş. DİŞEL, s. 112, 131. Miras ortaklığında bu yönde bkz. PEKANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 82, 84. Mirasçılar aleyhine icra takiplerinin bütün mirasçılar aleyhine yapılması gerektiği yönünde bkz. İMRE/ERMAN, s. 443. Takibin ortakların tamamına karşı yapılması gerektiği yönünde bkz. EREN, s. 891, Nr. 3002.

28 PEKANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 84; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 121-122; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 88; GÖRGÜN/TORAMAN/KODAKOĞLU, s. 66; DİŞEL, s. 112. Dava arkadaşlığı bakımından aynı yönde bkz. ULUKAPI, s. 78; BUDAK/KARAASLAN, s. 99; GÖRGÜN/BÖRÜ/TORAMAN/KODAKOĞLU, s. 236. İcra takibinin adi ortaklık ortaklarının hepsine karşı yapılması gerektiği yönünde bkz. MUŞUL, s. 131.

29 “Adi ortaklığa karşı yapılacak icra takibinin tüm ortaklara... yöneltilmesi gerekir. Ne var ki davaya konu takip yalnızca davalı adi ortağa yöneltilmiştir.” 19. HD., 27.4.2016, E. 2015/17601, K. 2016/7551. “Davacı vekili, davalılar ile inşaatlarında çalışan işçi ve görevlilerin yeme içme ihtiyaçlarının müvekkili tarafından karşılanması konusunda anlaşmalarını, anlaşma uyarınca müvekkilinin yemek tedarik etmesine rağmen yemeklerin parasının ödenmediğini, davalılarca ödenmeyen fatura bedellerine istinaden ...takip başlattıklarını, .. İcra takibinin üç şirketten oluşan adi ortaklığa karşı iki şirket borçlu gösterilmek suretiyle başlatıldığı, davanın da üç ayrı şirkete karşı açıldığı anlaşılmaktadır. Adi ortaklığın ayrı bir tüzel kişiliği olmadığından adi ortaklığı oluşturan şirket tüzel kişilikleri borçlu

Ortakların para borcu dışında, müteselsilen sorumlu oldukları ve ortaklık mal varlığı dışında ifa edebilecekleri -bir ton buğdayın teslimi gibi- borçları olabilir. Söz konusu borçlar genel haciz yoluyla takibin konusu yapılamaz. Bu sebeple ortaklara karşı dava açılmalı ve elde edilen ilâmla, ilâmlı takip yoluna başvurulmalıdır³⁰. Bu durumda ortaklardan birine karşı dava açılarak elde edilen ilâmla³¹, tek bir ortağa karşı ilâmlı takip yapılması mümkün olmalıdır.

Ortakların müteselsilen sorumlu olduğu bir borçtan dolayı onların tamamına karşı açılan dava sonunda elde edilen ilâmla takip yapılmak istendiğinde, ilâmda yer alan tüm ortakların takipte taraf olarak gösterilmesi zorunlu olmamalıdır. Çünkü davada ihtiyari dava arkadaşı olarak yer alan ortaklar, icra takibinde ihtiyari takip arkadaşı olarak yer almaya devam edebilirler. Dolayısıyla ilâmda borçlu görünen ortaklardan birinin ilâmlı takipte borçlu tarafta yer alması ve sadece onun adına icra emri gönderilmesi mümkün olmalıdır. Ancak Yargıtay 12. HD'nin bir kararında, ilâmda borçlu olarak adi ortaklığın yer aldığı, bu sebeple ortaklardan birinin takipte taraf olmasının mümkün olmadığına hükmedilmiştir³². Karardan takip konusunun ne olduğu tam olarak anlaşılammamaktadır. Şayet takibin konusu ortakların ortaklık mal varlığından birlikte ifa etmesi gereken bir edimse, ortakların mecburi takip arkadaşlığı bakımından verilen karar yerindedir. Buna karşın takibin konusunu para alacağı oluşturuyorsa ortakların mecburi takip

gösterilmek suretiyle ortaklığı oluşturan şirketlerin tümüne karşı icra takibi açılması gerekirken..." 19. HD., 5.6.2017, E. 2016/8837, K. 2017/4541; 19. HD., 27.10.2015, E. 2015/2296, K. 2015/13615. "Adi ortaklığın aktif ve pasif dava ehliyeti bulunmadığından, takibin veya davanın bütün ortaklar aleyhinde açılması zorunludur." 12. HD., 12.9.2018, E. 2018/11022, K. 2018/7910; 12. HD., 6.2.2018, E. 2016/27433, K. 2018/802 (Kararlar için bkz. Kazancı İçtihat Bankası).

- 30 Takip konusu para dışında bir borç olduğunda, mecburi takip arkadaşlığının genellikle ilâmlı takipte söz konusu olacağına ilişkin bkz. DİŞEL, s. 163.
- 31 Konusu paradan başka şey olan davaların ortakların tamamına karşı açılması gerektiği yönünde bkz. ULUKAPI, s. 77. Ortakların elbirliği ile sahip olduğu mal varlığında birlikte tasarrufta bulunarak ifa edebilecekleri borçların dava konusu olması hâlinde, ortaklar mecburi dava arkadaşı olarak davalı tarafta yer alır. Dava konusunun cins borcu olması durumunda, ortaklar bu borcu elbirliği konusu mal varlığından ifa etmek zorunda değildir. Bu durumda ortaklar arasında mecburi dava arkadaşlığı yoktur (PEKSÖZ, s. 190-191; aynı yönde bkz. DİŞEL, s. 29, 110-111).
- 32 *"Takibe dayanak ilamın incelenmesinde borçlu adi ortaklık olup; takip talebinde adi ortaklık gösterildikten sonra alt kısımda adi ortaklığı oluşturan ortakların her birinin adının yazılı olması bir başka deyişle adi ortaklığı oluşturan ortakların borçlu olarak gösterilmesi gerekmektedir. Aksi halde geçerli bir takipten söz edilemez. Somut olayda yukarıda belirtilen zorunluluğa riayet edilmeksizin, takipte borçlu olarak, şikayet eden ...'un gösterildiği, usulüne uygun şekilde, ... & ... Avukatlık adi ortaklığı ortakları başlığı altında adi ortaklığı oluşturan tüm ortakların ayrı ayrı gösterilmediği, icra emrinin de bu takip talebine göre sadece ... hakkında düzenlendiği görülmektedir. Bu şekilde başlatılan takip geçerli bir takip değildir." 12. HD., 17.10.2018, E. 2018/4436, K. 2018/10034 (Kazancı İçtihat Bankası).*

arkadaşlığı söz konusu olmadığından, ortaklardan birine karşı para alacağının tahsili amacıyla ilâmlı takip yapılabilir. Ayrıca her iki durum bakımından da hak ehliyeti olmayan adi ortaklığın borçlu olduğundan söz edilemez. Dolayısıyla adi ortaklığın borcu olduğu gerekçesiyle, ortaklardan birinin borçlu olmadığı ve ona karşı takip başlatılamayacağı savunulamaz. Keza adi ortaklık ilişkileri kapsamında üstlenilen borçlardan sorumlu olanlar ortaklardır³³.

Mecburi dava arkadaşlarındaki noksanlığa rağmen davaya devam edilirse davanın reddedilme gerekçesi olarak öğretilen farklı görüşler ileri sürülmektedir³⁴. Adi ortaklık ortakları maddî hukuka göre elbirliği ortaklığı oluşturur ve elbirliği halinde hak sahibi oldukları mal varlığı üzerinde ortak tasarruf yetkileri bulunur. Mecburi dava arkadaşlığında ortakların tasarruf yetkisini birlikte kullanmaları gerektiğinden, ortaklar davayı birlikte açarlar ve onlara karşı dava birlikte açılır. Maddî hukuktaki tasarruf yetkisinin davadaki karşılığını dava takip yetkisi oluşturur ve dava takip yetkisi, talep sonucu hakkında hüküm alabilme yetkisi olarak ifade edilir (HMK m. 53). Dolayısıyla davanın dava takip yetkisi noksanlığı sebebiyle reddedilmesi gerekir³⁵. Dava takip yetkisinin takipteki karşılığını ise takip yetkisi oluşturur³⁶. Bu sebeple mecburi takip arkadaşlığına rağmen bir veya birkaç ortak takibin tarafı olarak yer alırsa bu ortakların tasarruf yetkisi olmadığı gerekçesiyle takip yetkisindeki

33 “Mahkemece adi ortaklığın borcu sebebiyle adi ortak hakkında icra takibi yapılamayacağı gerekçesiyle davacı tüzel kişi adi ortağın açtığı menfi tespit davasının kabulüne karar verilmiştir. Oysa adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmayıp, adi ortaklığın borcu sebebiyle adi ortaklık aleyhine dava açılması veya icra takibi yapılması mümkün değildir. Öte yandan 6098 TBK’nın 638/3 maddesi uyarınca adi ortaklar, birlikte veya bir temsilci aracılığıyla bir üçüncü kişiye karşı ortaklık ilişkisi çerçevesinde üstlendikleri borçlardan, aksi kararlaştırılmadıkça müteselsilen sorumludurlar. Dairemizin yerleşik uygulamalarında da belirtildiği üzere adi ortaklığın borcu sebebiyle bu ortaklığı oluşturan kişiler aleyhine icra takibi yapılmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.” 11. HD., 21.5.2018, E. 2016/11748, K. 2018/3750 (Kazancı İçtihat Bankası).

34 Sıfat yokluğu olduğuna ilişkin bkz. KURU, Usul C. III, s. 3315 ve dn. 103; 3317; ULUKAPI, s. 148. Mecburi dava arkadaşları bir araya gelmedikleri takdirde, bir süje yoktur ve onlar hak sahibi olamazlar. Onların bir bütün oluşturacak şekilde, davada bir araya gelmeleri hâlinde taraf ehliyeti sağlanmış olur. Bu yöndeki görüş için bkz. TANRIVER, s. 557. Ayrıca bkz. GÖRGÜN/BÖRÜ/TORAMAN/KODAKOĞLU, s. 236, 399.

35 PEKCANITEZ/TAŞ KORKMAZ, Pekcanitez Usul, s. 564, 712; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, Usul, s. 238; BUDAK/KARAASLAN, s. 114; TAŞ KORKMAZ, Taraf, s. 126-127; ERİŞİR, s. 101. Karş. AKKAYA, Tolga: “Medeni Usul Hukukunda İradî Taraf Değişikliği”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ’e Armağan, 2014, s. 921.

36 ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 119; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 84.

noksanlıktan bahsedilmelidir³⁷. Bu husus takip şartı olduğundan³⁸ icra müdürü takip yetkisindeki noksanlığı re'sen dikkate almalıdır³⁹. Ancak icra müdürünün takibin iptaline yönelik karar vermeden önce eksikliğin giderilmesi için süre vermesi yerinde olur⁴⁰.

TBK m. 625, III ve m. 637'ye göre ortaklar, bir veya birkaç ortağa idare ve temsil yetkisi verebilirler. Bu durumda idareci ortak, HMK m. 71 anlamında vekil olarak diğer ortakları temsilen dava açabilir⁴¹. Aynı şekilde bu ortağın icra takiplerinde de ortakları temsil etmesi mümkündür⁴².

C. Adi Ortaklık Adına veya Adi Ortaklığa Karşı İcra İşlemleri Yapılması

Adi ortaklığın takipte taraf ehliyeti olmadığı için ortaklık adına veya adi ortaklığa karşı takip başlatılamayacağı gibi, ortaklık diğer icra işlemlerinin de muhatabı olamaz ve taraf işlemlerini yapamaz⁴³. Örnek olarak, ödeme emrinin adi ortaklık adına değil; ortaklar adına düzenlenmesi ve ortaklara tebliğ edilmesi gerekir⁴⁴. Adi ortaklık adına ödeme emrinin tebliğ edilmesi durumunda, ortaklar taraf ehliyeti noksanlığı sebebiyle şikâyet yoluna başvurarak adi ortaklık adına başlatılmış takibin iptal edilmesini sağlayabilir⁴⁵. Öte yandan ödeme

37 DİŞEL, s. 66-67.

38 ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 85.

39 DİŞEL, s. 66.

40 DİŞEL, s. 141-142.

41 PEKSÖZ, s. 233 vd.

42 DİŞEL, s. 69.

43 "Somut olayda, takip talebinde adi ortaklığın adı altında her ne kadar adi ortaklığı oluşturan ortaklar da ayrıca borçlu olarak gösterilmiş ise de, takip dosyası kapsamında adi ortaklık aleyhine de ödeme emri gönderilmiş, adi ortaklık hakkında da takip işlemleri yapıldığı görülmüştür. O halde, ... Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esasan reddi gerekirken, yazılı gerekçe ile ilk derece mahkemesinin kararının kaldırılarak sadece ödeme emrinin iptali yönünde hüküm tesisi isabetsizdir." 12. HD., 22.10.2018, E. 2017/5737, K. 2018/10336 (Kazancı İçtihat Bankası).

44 MUŞUL, s. 192; BARLAS, s. 99-100. Karş. PULAŞLI Hasan: **Şirketler Hukuku Şerhi**, 3. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 40. Ödeme emri, ortaklara ayrı ayrı tebliğ edilmelidir (BARLAS, s. 100). 12. HD., 13.1.2016, E. 2015/25154, K. 2016/689 (Kazancı İçtihat Bankası). "Takip talebi ve ödeme emrinin, asıl borçlu ...-... İş Ortaklığı ana başlığı altında adi ortaklığı oluşturan şirketlerin borçlu hanesinde 1 ve 2 numara altında gösterilerek düzeltilmesi ve ödeme emri tebliğatının da yalnızca iş ortaklığını oluşturan şirketlere çıkartılması gerektiğinden...-... İş Ortaklığı'na çıkartılan ödeme emri tebliğatının iptaline karar verilmesi gerekirken..." 12. HD., 17.12.2019, E. 2018/16355, K. 2019/18039 (Kazancı İçtihat Bankası).

45 MUŞUL, s. 192; PULAŞLI, s. 40. Bkz. 12. HD, 15.2.2017, E. 2016/10463, K. 2017/2012; 12. HD., 25.10.2017, E. 2016/21377, K. 2017/12996 (Kazancı İçtihat Bankası). Süresiz şikâyet edilebileceğine dair bkz. PULAŞLI, s. 40. "Şikâyete konu takipte, K... İnş. Tic. Ve San. Ltd. Şti. & M... İnş. Taah. Mad. San. Ve Tic. Ltd. Şti. ortak girişiminin de borçlu olarak gösterildiği ve adi ortaklık adına da ödeme emrinin çıkarıldığı görülmektedir. O halde, mahkemece, taraf ehliyetine ilişkin bu durumun re'sen gözetilerek, K... İnş. Tic. Ve San. Ltd. Şti. & M... İnş. Taah. Mad. San. Ve Tic. Ltd.

emrinin adi ortaklık adına tebliğ edilmesinin ardından ortaklara da tebliğ edilmesi hâlinde artık ortaklar bakımından takipte bir usûlsüzlükten bahsedilmemektedir⁴⁶. Bunun yanında adi ortaklık adına tebliğ edilen ödeme emrine ortakların itiraz etmesi durumunda, takipte taraf teşkilinin sağlanmış olduğuna ve takibin iptaline ihtiyaç kalmadığına Yargıtay 15. HD tarafından hükmedilmiştir⁴⁷.

Takep arkadaşlığı kurallarına göre icra takip işlemlerinin ve taraf takip işlemlerinin muhatabı ortaklardır. Ortakların mecburi takip arkadaşı olması durumunda, icra takip işlemleri ortakların tamamına karşı yapılmalıdır⁴⁸; taraf takip işlemlerini de ortakların birlikte yapması gerekir⁴⁹. Tek bir takip talebiyle⁵⁰ ve İİK m. 58'e göre tüm ortaklara ilişkin bilgilerle ortaklar icra takibini başlatabilir⁵¹. Ortakların davalı tarafta mecburi takip arkadaşı olması hâlinde de onlara karşı tek bir takip talebiyle takibe başlanmalıdır. Ödeme emrine mecburi takip arkadaşı olan ortakların birlikte itiraz etmesi gerekir. Aynı şekilde mecburi takip arkadaşı olan ortaklar, haciz ve satış talebinde birlikte bulunmalıdır⁵².

İhtiyari takip arkadaşlığında icra takip işlemleri ve taraf işlemleri, ortaklar tarafından ve ortaklara karşı birbirinden bağımsız olarak yapılabilir⁵³. Alacaklı birden fazla borçluya karşı tek bir takip talebi ile takip başlatabilme imkânına sahiptir⁵⁴. Ödeme emri ise İİK m. 61, II gereğince borçlulara ayrı ayrı tebliğ edilir. Ancak adi ortakları idareci ortak temsil ediyorsa, ödeme emrinin sadece idareci ortağa tebliğ edilmesi mümkündür (İİK m. 61, II). Ortaklar ödeme emrine birbirinden farklı sebeplerle ve farklı sürelerde itiraz edebilir veya ortakların bir kısmı itiraz ederken; diğerleri itiraz etmeyebilir⁵⁵. Bu durumda ortaklardan birinin ödeme emrine itiraz etmesinden diğer ortaklar faydalanamaz⁵⁶.

Şti. ortak girişimi hakkındaki takibin iptaline karar verilmesi gerekirken..."12. HD., 19.1.2017, E. 2016/8274, K. 2017/635 (Kazancı İçtihat Bankası).

46 MUŞUL, s. 192.

47 15. HD, 12.12.2017, E. 2017/1923, K. 2017/4381 (Kazancı İçtihat Bankası).

48 ARSLAN Aziz Serkan: **İcra Takip İşlemleri**, Yetkin Yayınları, Ankara 2018, s. 116; BORAN GÜNEYSU, Nilüfer: "İcra Takip İşlemleri", **TBB**, 2012 (101), s. 47.

49 ARSLAN, s. 116; DİŞEL, s. 146-147.

50 KURU, El Kitabı, s. 167; ÜSTÜNDAĞ, s. 70.

51 BORAN GÜNEYSU, İcra Takip İşlemleri, s. 46; DİŞEL, s. 140.

52 DİŞEL, s. 147.

53 İcra takip işlemleri açısından aynı yönde bkz. BORAN GÜNEYSU, İcra Takip İşlemleri, s. 47.

54 KURU, İcra İflas, 73; ÜSTÜNDAĞ, s. 71; MUŞUL, s. 143; GÖRGÜN/TORAMAN/KODAKOĞLU, s. 66; ARSLAN, s. 117.

55 DİŞEL, s. 176, 180. Ayrıca bkz. BORAN GÜNEYSU, İcra Takip İşlemleri, s. 47.

56 KURU, İcra İflas, s. 74; AKİL, Cenk: **Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtiraz**, Yetkin Yayınları, Ankara 2017, s. 148; ARSLAN, s. 117.

Adi ortaklık adına haciz müzekkeresi veya İİK m. 89'a göre haciz ihbarnamesi düzenlenemez⁵⁷. Üçüncü kişilerin adi ortaklıktaki alacakları için gönderilmek istenen haciz müzekkeresinin veya haciz ihbarnamesinin ortaklar adına düzenlenmesi gerekir. Yargıtay, adi ortaklık adına düzenlenen haciz ihbarnamesinin yok hükmünde olduğunu, bu hususu ortaklardan her birinin süresiz şikâyet konusu yapabileceğini kabul etmektedir⁵⁸. Şikâyet üzerine icra mahkemesi, adi ortaklık adına düzenlenen haciz ihbarnamesinin veya haciz müzekkeresinin iptaline karar vermelidir⁵⁹.

D. Adi Ortaklığın Taraf Gösterildiği İcra Takiplerinde Taraf Değişikliği

HMK m. 124'e göre davada iradi taraf değişikliği mümkündür. Kural olarak karşı tarafın rızasıyla yapılan taraf değişikliği, bazı hâllerde hâkimin iznine tâbidir. Dürüstlük kuralına aykırı olmayan, kabul edilebilir yanılıya dayanan veya maddi hatadan kaynaklanan taraf değişiklikleri hâkimin izniyle yapılır. Davalara ilişkin bir düzenleme olan HMK m. 124'ün dürüstlük kuralına aykırı olmayan, kabul edilebilir yanılıya dayanan veya maddi hatadan kaynaklanan hâllerde icra takiplerinde uygulanmasına imkân tanınmıştır⁶⁰. Yargıtay da bu hâllerde

- 57 "Borçlunun tüzel kişiliği yoksa haciz ihbarnamesi gönderilemez. Tüzel kişiliği olmayan toplulukların malları haciz müzekkeresi gönderilerek haczedilebilir." (PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 178).
- 58 12. HD., 14.1.2019, E. 2018/10222, K. 2019/72 (MİHDER, C. 15, S. 44, 2019/3, s. 1019). 12. HD., 10.12.2015, E. 2015/18475, K. 2015/31171 (Kazancı İçtihat Bankası). Adi ortaklığa çıkarılan haciz müzekkeresinin hukukî sonuç doğurmayacağı yönünde bkz. 12. HD, 16.3.2017, E. 2016/13275, K. 2017/4055 (Kararlar için bkz. Kazancı İçtihat Bankası).
- 59 "Temyiz talebinde bulunan alacaklı ise de, yukarıda da belirtildiği üzere, takipte taraf ehliyetinin kamu düzenine dair olması sebebiyle bu husus mahkemeye re'sen nazara alınması gerektiğinden, taraf ehliyeti bulunmayan iş ortaklığına İİK'nun 89. maddesi kapsamında gönderilen haciz ihbarnamelerinin iptaline karar verilmesi gerekirken" 12. HD., 26.12.2017, E. 2016/24578, K. 2017/16212 (Kazancı İçtihat Bankası). "İ... A.Ş. ve S... A.Ş. tarafından oluşturulan adi ortaklık adına ve İ... A.Ş. ve S... A.Ş. aleyhine başlatılan icra takibinde adi ortaklığın ... Bakanlığı Teknik İşler Daire Başkanlığındaki hakedişleri üzerine, 15.11.2013 tarihli müzekkereyle İİK 78. maddesine göre haciz konulduğu görülmektedir...İİK'nun 78. maddesine göre düzenlenen 15.11.2013 tarihli haciz müzekkeresinin M... İş ortaklığı yönünden iptali gerekirken haciz müzekkeresinin tümünden iptaline karar verilmesi isabetsizdir." 12. HD., 30.04.2014, E. 2014/9341, K. 2014/12812 (MİHDER, 2014/2, C. 10, S. 28, s. 138-139).
- 60 İcra takibinde tarafın kabul edilebilir yanılı veya maddi hata sebebiyle yanlış gösterilmesi durumunda, iradi taraf değişikliğinin mümkün olduğuna dair bkz. PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 85; TAŞ KÖRKMAZ, s. 44. Takip talebinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesinin kabul edilebilir yanılıya dayanması durumunda HMK m. 124, IV'ün kıyasen takiplerde uygulanacağına dair bkz. KURU, İcra İflas, s. 69. Takip iptal edilmeden, tarafta iradî değişikliği sağlayan HMK m. 124 uygulanarak rehin veren veya asıl borçlunun takibe dahil edilmesinin mümkün olduğuna ilişkin bkz. PEKCANİTEZ Hakan/SİMİL Cemil: Şikâyet, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, s. 207. Karş. ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 123. Temsilcide hata sebebiyle iradi taraf değişikliğinin icra takiplerinde uygulanabilirliği yönünde bkz. AKKAYA, s. 915. Madde metninde dava

HMK m. 124'ün icra takiplerinde uygulanmasını mümkün kabul etmektedir⁶¹.

Adi ortaklığın taraf gösterildiği davalarda, kabul edilebilir yanlıgı sebebiyle taraf değişikliği yapılabilir ve ortaklar davanın tarafı olarak yer alabilir⁶². Aynı şekilde takibin tarafı olarak adi ortaklığın yer alması durumunda, kabul edilebilir bir yanlıgı sebebiyle tarafın yanlıgı gösterildiği kabul edilmelidir. Dolayısıyla adi ortaklığın taraf gösterildiği takipte HMK m. 124 uygulanarak taraf değişikliği yapılabilir ve ortakların takibin tarafı olması sağlanabilir⁶³.

Taraf değişikliği icra takibinin yapıldığı yer icra dairesinden talep edilmelidir⁶⁴. İcra müdürü bu talebi reddederse ret kararına karşı şikâyet yoluna başvurulabilir⁶⁵. İcra takibinde taraf değişikliğinin sağlanması hâlinde, borçluya tekrar ödeme emri gönderilmelidir⁶⁶. Borçlunun ödeme emrine itiraz etmesine imkân tanınması hukukî dinlenme hakkının gereğidir⁶⁷.

II. İCRA TAKİBİNE İLİŞKİN YARGILAMALARDA ADİ ORTAKLIĞIN VE ORTAKLARIN YER ALMASI

A. Şikâyet Yolunda

İcra takiplerinde olduğu gibi, şikâyet yolunda da adi ortaklık taraf ehliyetine sahip değildir⁶⁸. Ancak adi ortaklık adına başlatılmış bir

dilekçesinde tarafın yanlıgı veya eksik gösterilmesinden söz edildiğinden, kabul edilebilir yanlıgı sebebiyle taraf değişikliğinin sadece davalı tarafta yapılabileceği; davacı tarafta yapılamayacağı yönünde bkz. BÖRÜ Levent: "Tarafta (İradi) Değişim (HMK m. 124)", Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C. I, Yetkin Yayınları, Ankara 2014, s. 621.

61 HGK, 12.10.2016, E. 2014/12-1190, K. 2016/964; 3. HD. 4.7.2017, E. 2017/5987, K. 2017/10972 (Kazancı İçtihat Bankası).

62 AKKAYA, s. 915; PEKSÖZ, s. 193 vd.

63 12. HD., 18.4.2017, E. 2016/13909, K. 2017/5969. "Takip talebinde adi şirket yerine, adi şirketi oluşturan şirketlerin gösterilmesi gerekirken tüzel kişiliği olmayan adi şirketin gösterilmesi, HMK 124/4 fıkrası uyarınca kabul edilebilir bir yanlıgıya dayanmakta olup, mahkemece alacaklıya ek takip talebi vererek adi şirketi oluşturan şirketleri takibe dahil etmesi için süre vermesi, verilen süre içinde şirketler takibe dahil edilmiş işeler bu yöndeki takibin iptal istemini reddedip diğer itiraz ve şikâyetlerin incelenmesi aksi halde takibin iptaline karar vermesi gerekirken..." 12. HD., 14.12.2017, E. 2017/6045, K. 2017/15645 künyeli kararın karşı oy yazısından (Kazancı İçtihat Bankası).

64 PEKANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 85.

65 PEKANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 85.

66 PEKANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 85; TAŞ KORKMAZ, s. 45.

67 PEKANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 85; TAŞ KORKMAZ, s. 45. Takipte, yeni icra emri veya ödeme emri gönderilmesi gibi yeni bir durumla karşılaşılmişsa hukukî dinlenme hakkı ayrıca gözetilmelidir (ÖZEKES Muhammet: İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Adalet Yayınevi, Ankara 2009, s. 147).

68 PEKANITEZ/SİMİL, s. 224. "İcra mahkemesine başvuran adi ortaklık adına yapılan başvurunun adi ortaklığın taraf ehliyeti bulunmadığından aktif husumet yokluğu sebebiyle reddi gerekirken..." 12. HD., 25.12.2017, E. 2016/25148, K. 2017/16128; 12. HD., 7.5.2018, E. 2016/31535, K. 2018/4386 (Kazancı İçtihat Bankası).

takipte, şikâyet yoluna kimin başvurması gerektiği uygulamada sorun oluşturabilmektedir.

Adi ortaklığın taraf gösterildiği takibe ilişkin başvuru olan şikâyet yolunda, takibin tarafı olarak gösterilmemiş olsalar da, ortaklar taraf olarak yer almalıdır⁶⁹. Bu durumda ortaklardan sadece birinin şikâyet yoluna başvurması mümkün kabul edilmektedir⁷⁰. Nitekim takibin taraflarından başka menfaatleri olumsuz etkilenen üçüncü kişilerin şikâyet yoluna başvurması mümkündür⁷¹.

Yargıtayın bir kararında⁷² takip, adi ortaklığa karşı yapılmıştır. Adi ortaklığın vekili, borçlunun tüzel kişiliği olmadığından takipte de taraf olamayacağı gerekçesiyle, takibin iptalini şikâyet yoluyla talep etmiştir. Ne var ki şikâyet talebi, adi ortaklık adına yapılmış ve vekâletname de adi ortaklık adına düzenlenmiştir. Hâl böyle olunca, şikâyet talebinin reddi gerektiğine karar verilmiştir. Dolayısıyla takibin tarafı adi ortaklık olsa dahi, şikâyet yoluna başvururken şikâyetin tarafı olarak ortaklığın değil, ortakların gösterilmesi gerekir.

Adi ortaklık taraf gösterilerek başlatılan takibe ilişkin şikâyetin ortaklık tarafından yapılması durumunda, şikâyet talebinin hemen reddedilmemesi kanaatimizce yerinde olur. Yargıtayın da bir kararında yer verdiği çözüme göre, adi ortaklık taraf gösterilerek başlatılan takibe yönelik yapılan şikâyetin tarafı adi ortaklık olsa da, hâkim takibin ve şikâyetin tarafının ortaklar olmasının sağlanması için süre vermelidir. Bu süre zarfında ortaklar takibin tarafı olarak yer almazsa takibin iptaline karar verilmelidir⁷³.

B. İtirazın İptali Davasında ve İtirazın Kaldırılması Yolunda

Adi ortaklık taraf ehliyetine sahip olmadığından itirazın iptali davasında ve itirazın kaldırılması yolunda adi ortaklık taraf olarak yer

69 "Gerçek ya da tüzel kişi olan adi ortaklığın ortaklarından her birinin, adi ortaklık hakkında yapılan takibe yönelik olarak şikâyet haklarının bulunduğu izahtan varestedir. Somut olayda, icra mahkemesine başvuranın ise, adi ortaklık olduğu görülmektedir. O halde; mahkemeye, adi ortaklık adına yapılan başvurunun aktif husumet yokluğu sebebiyle reddi gerekirken, bu husus gözardı edilmek suretiyle şikâyetin esaslı incelenerek yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir." 12. HD., 7.4.2016, E. 2015/32040, K. 2016/10298 (Kazancı İçtihat Bankası).

70 12. HD., 26.12.2017, E. 2016/24578, K. 2017/16212 (Kazancı İçtihat Bankası).

71 KURU, El Kitabı, s. 106; MUŞUL, s. 93; PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 63; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, İcra, s. 52.

72 12. HD, 1.03.2018, E. 2016/29666, K. 2018/2161 (Kazancı İçtihat Bankası).

73 "Takipte borçlu tarafın iş ortaklığı olarak gösterilmesinin kabul edilebilir bir yanılı olarak kabul edilerek, mahkemeye takibin iş ortaklığını oluşturan şirketlere yöneltilmesi için süre verilmesi, verilen süre içinde eksikliğin giderilmesi halinde işin esasının incelenmesi, aksi taktirde şikâyetin usulden reddi gerekir iken..." 12. HD., 18.4.2017, E. 2016/13909, K. 2017/5969 (Kazancı İçtihat Bankası).

alamaz. Adi ortaklık adına veya ortaklığa karşı başlatılan takibe ilişkin ortaklık adına itirazın iptali davası açılırsa⁷⁴ veya itirazın kaldırılması yoluna⁷⁵ başvurulursa taraf ehliyeti noksanlığı nedeniyle davanın usûlden reddine karar verilmelidir. Söz konusu durumda mahkeme, icra takibinin iptaline yönelik karar veremez; davanın reddine ilişkin kararlar yetinmelidir. Bu kararın ardından alacaklının takibin tarafını değiştirmesine ve borçlunun ödeme emrine yeniden itiraz etmesine imkân tanınması gerekir.

Adi ortaklığın taraf olarak yer aldığı takibin itiraz üzerine durması hâlinde, ortakların itirazın iptali davası açması veya itirazın kaldırılması yoluna başvurması mümkün değildir. Çünkü takibin tarafları ile itirazın iptali davasının ve itirazın kaldırılması yolunun tarafları aynı olmak zorundadır. Ayrıca şikâyetten farklı olarak bu yollara menfaati olan üçüncü kişiler başvuramaz.

İcra takibinde taraf değişikliği yapılmadan, itirazın iptali davasında ve itirazın kaldırılması yolunda taraf değişikliği yapmak mümkün değildir⁷⁶. Nitekim bu yollarda, alacaklının taraf değişikliği talebinde bulunması halinde, hâkimin icra takibinde taraf değişikliği yapılması için süre vermesi ve bu hususu da bekletici mesele yapması gerekir⁷⁷. Bu sebeple adi ortaklık adına veya ortaklığa karşı takip başlatılmış olsa da itirazın iptali davası açılmadan veya itirazın kaldırılması yoluna başvurulmadan evvel takipte taraf değişikliğinin yapılması uygun olur. İcra takibinde

74 "Takip talebinin adi ortaklık adına alacaklı sıfatı ile başlatıldığı, adi ortaklık adına yetkilendirilen ... tarafından verilen vekaletnameye göre davacı vekili tarafından bu davanın açıldığı, oysa adi ortaklığın tüzel kişiliğinin bulunmaması sebebiyle bu davayı adi ortakların kendi adlarına birlikte açmaları gerektiği, bu nedenle vekilin de takip ehliyeti ve dava açma ehliyeti olmadığı, davacı adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığı, HMK'nun 114/1.d maddesi uyarınca dava şartının gerçekleşmemiş olduğu gerekçesiyle davanın usulden reddine karar verilmiş..." 19. HD., 19.2.2019, E. 2017/2797, K. 2019/974. "Ne var ki takip taleplerinde "... denilmiş ve adi ortaklığın kimlerden oluştuğu açıklanmamıştır. Adi ortaklığa karşı yapılacak icra takibinin tüm ortaklara yöneltilmesi gerekir. Bu durumda usulüne uygun bir icra takibinden bahsedilemez. Mahkemece, dava dilekçesindeki taraf bölümünün hükümle de düzeltilmesine karar verilmesi yargılamada taraf değişikliği yapılamayacağından usul ve yasaya aykırıdır. Bu sebeple dava şartı yokluğu sebebiyle davanın reddi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizdir." 19. HD., 27.10.2015, E. 2015/2296, K. 2015/13615; 11. HD., 15.2.2016, E. 2015/6967, K. 2016/1450 (kararlar için bkz. Kazancı İçtihat Bankası).

75 "İki veya daha fazla işletmenin belli bir amaca ulaşmak için katkılarını birleştirdikleri ortaklığın (Joint Venture'nin) tüzel kişiliği bulunmadığından taraf ehliyeti de yoktur. Bu sebeple ortaklık adına açılacak davaların adi ortaklığı oluşturan ortaklardan herhangi biri tarafından açılması zorunludur. O halde mahkemece, dava ehliyeti yokluğu re'sen dikkate alınarak adi ortaklık adına yapılan itirazın kaldırılması talebinin reddi gerekirken..." 12. HD., 5.6.2018, E. 2017/2568, K. 2018/5815. "Mahkemece, adi ortaklık aleyhine takip yapılamayacağından ve bu nedenle ortada geçerli bir takip ve dolayısıyla da itiraz olmadığından itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verilmesi gerekirken..." 12. HD., 20.10.2015, E. 2015/12704, K. 2015/25142 (kararlar için bkz. Kazancı İçtihat Bankası).

76 PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 86.

77 PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 86.

taraf değişikliği gerçekleştirildikten sonra borçlu ödeme emrine itiraz ederse, mevcut itirazın iptali davasında veya itirazın kaldırılması yolunda taraf değişikliği yapılabilir⁷⁸.

İtirazın iptali davasında ve itirazın kaldırılması yolunda ortakların dava arkadaşlığı kurallarına riayet etmesi gerekir. Ortaklar alacaklı tarafta mecburi takip arkadaşı olacaklarından, itirazın iptali davasına ve kaldırılması yoluna ortakların birlikte başvurması gerekir⁷⁹. İtirazın bertaraf edilebilmesi, ortakların tamamı hakkında alınmış kararlar mümkün olabilir. Genel haciz yoluyla takipte ortaklar borçlu tarafta ihtiyari takip arkadaşı olacağından, her bir ortağa karşı ayrı ayrı ya da ihtiyari dava arkadaşı olarak birlikte itirazın iptali davasına veya itirazın kaldırılması yoluna başvurulması mümkündür⁸⁰. Ayrıca alacaklı, ortaklardan kimisine karşı itirazın iptali davası açarken; kimisine karşı da itirazın kaldırılması yoluna başvurabilir⁸¹.

Takip arkadaşlığı kurallarına riayet edilmemiş takibe ilişkin açılan itirazın iptali davasında, ortakların dava arkadaşlığının sağlanması bakımından verilen rıza takibi de kapsar⁸². Ancak bu yönde rıza alınmadan dava görülürse hem takip şartı eksikliği hem de dava şartı eksikliği söz konusu olur⁸³. İtirazın kaldırılması yolunda da bu rızanın takibi kapsadığı kabul edilmelidir. Ayrıca bunun için takibin tarafının ortaklar olması sağlanmalıdır; ortaklık adına veya ortaklığa karşı yapılan takibe ilişkin açılan itirazın iptali davasında ve itirazın kaldırılması yolunda bu imkân mevcut olmamalıdır⁸⁴.

78 PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 86.

79 KURU, C. I, s. 283, dn. 13; DİŞEL, s. 148.

80 KURU, C. I, s. 284, dn. 14; DİŞEL, s. 180.

81 KURU, C. I, s. 284, dn. 14.

82 "Ortaklar arasında zorunlu dava arkadaşlığı mevcuttur. Bu halde adi ortaklık ile sözleşme yapılarak bu sözleşmeden kaynaklanan bedel talep edildiğinde davanın adi ortaklığı oluşturan tüm gerçek ya da tüzel kişiler tarafından açılması veya dava açmayan ortağın sözleşmeden doğan haklarını dava açan ortağa temlik etmesi ya da açılan davaya muvafakatinin sağlanması gerekir. İtirazın iptali davaları da itiraz üzerine duran takibin devamı için açılan davalar olduğundan itirazın iptali davası için geçerli olan muvafakat, icra takibine muvafakatı da kapsar... dava dışı diğer ortağın davaya ve takibe muvafakatinin alınması,... tarafından muvafakat verilmezse onun hakkında da dava açılıp eldeki dosya ile birleştirilmesinin sağlanarak davaya devam edilip..." 15. HD., 11.4.2017, E. 2016/1774, K. 2017/1668. Aynı yönde bkz. 15. HD., 24.10.2019, E. 2018/5504, K. 2019/4133; kararlar için bkz. Kazancı İçtihat Bankası.

83 "Adi ortaklığı ayrı bir tüzel kişiliği olmadığından adi ortaklığı oluşturan şirket tüzel kişilikleri borçlu gösterilmek suretiyle ortaklığı oluşturan şirketlerin tümüne karşı icra takibi açılması gerekirken eksik şirket ismi bildirilip icra takibine başlanması sebebiyle dava şartı yokluğundan davanın reddine karar verilmesi gerekirken..." 19. HD., 5.6.2017, E. 2016/8837, K. 2017/4541 (Kazancı İçtihat Bankası). Bkz. yuk. I, B.

84 İcra takibinde taraf değişikliği yapıldıktan sonra, eski borçlunun itirazı üzerine açılmış itirazın iptali davası dayanaksız kahr. Bu durumu önlemek için itirazın iptali davasında da

Yargıtay bir kararında, takipte alacaklı olarak yer alan adi ortaklık ile itirazın iptali davasında davacı olan adi ortaklığın farklı olduğunu ifade etmiş ve itirazın iptali davasının takipteki alacaklı tarafından açılması icap ettiğinden sıfat yokluğundan davanın reddine karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir⁸⁵. Karara konu olan olaya ilişkin, ortakların adi ortaklık olarak kullandıkları isimlerini takip devam ederken değiştirmiş olmaları akla gelmektedir. Böyle bir durumda aynı ortaklarla aynı hukukî ilişkiler devam edebilir. Dolayısıyla takibin tarafı olarak yer alan ortaklar A ortaklığını oluştururken; itirazın iptali davasını açan ortaklar B ortaklığını oluşturuyor olabilir. Bu hâlde davanın reddedilmemesi gerekir. Şayet ortaklar A ve B olarak iki farklı adi ortaklık kurmuşsa, A ortaklığının alacağını takibe konu yapıp B ortaklığının alacağını da itirazın iptali davasının konusu elbette yapamazlar. Bunun yanı sıra dava açarken ve takip yaparken her ne kadar adi ortaklığın adı kullanılsa da tarafın ortaklar olduğunun belirtilmesi ve ortakların isimlerinin kullanılması gerekir. Bu yüzden karara konu olan olayda ortakların taraf olarak yer alıp almadığına ve ortakların isimlerinin kullanılıp kullanılmadığı hususuna dikkat edilmelidir. Şayet adi ortaklık takipte ve davada taraf olarak yer alıyorsa itirazın iptali davasının reddedilme gerekçesi sıfat noksanlığı olmamalı; taraf ehliyeti noksanlığı olmalıdır⁸⁶.

C. Diğer Yargılamalarda

Adi ortaklığı ilgilendiren takiplerde istihkak davası, menfi tespit davası yahut istirdat davasının açılması söz konusu olabilir. Bu davalarda adi ortaklık taraf ehliyetine sahip olmadığından taraf olarak yer alamaz. Adi ortaklıkla ilgili takiplere ilişkin icra mahkemesinde görülen icranın geri bırakılması (İİK m. 33) ve takibin taliki ve iptali (İİK m. 71) yargılamalarında da adi ortaklığın değil; ortakların taraf olarak yer alması gerekir. Bu yollara da takip arkadaşlığı kurallarına riayet edilerek

taraf değişikliği yapılmalıdır. Böylece mevcut itirazın iptali davasının taraf değişikliğinden önceki sonuçlarından da yararlanılabilir. Bu yönde bkz. TAŞ KORKMAZ, s. 46.

85 "1. İcra Müdürlüğü'nün takip dosyasında alacaklı ilgili adi ortaklık gösterilerek borçlu 2. Kısım Toplu Konutları Toplu Yapı Yönetimi aleyhine ilâmsız icra takibi yapılmış, borçlunun itirazı üzerine eldeki davada A... Y.... M.... Ticaret adi ortaklığı davacı gösterilerek davalı iş sahibi aleyhine itirazın iptali ve alacağın tahsilini istemiştir. İtirazın iptali davaları, takip talebinde bulunan alacaklı tarafından itiraz eden borçlu ya da borçlular aleyhine açılmalıdır. Takip talebinde bulunmayan ve alacaklı olarak yer olmayan özel ya da tüzel kişilerin itirazın iptali davası açmalarında taraf sıfatı bulunmamaktadır." 15. HD., 7.12.2017, E. 2016/2497, K. 2017/4330 (Kazancı İçtihat Bankası).

86 Adi ortaklığın husumet ehliyeti bulunmadığı yönünde bkz. 13. HD., 8.6.2015, E. 2014/32220, K. 2015/18988. Adi ortaklık adına yapılan başvurunun aktif husumet yokluğu nedeniyle reddedilmesi gerektiği yönünde bkz. 12. HD., 4.11.2014, E. 2014/19203, K. 2014/26150. Adi ortaklığın dava ehliyetinin olmadığına ilişkin bkz. 12. HD., 5.6.2018, E. 2017/2568, K. 2018/5815 (Kazancı İçtihat Bankası).

başvurulmalıdır⁸⁷. Örneğin ortakların alacaklı olması durumunda borçlu, menfi tespit veya istirdat davasını ortakların tamamına karşı açmalıdır. Ortaklara borcunu ödediğini iddia eden borçlu, tüm ortaklara karşı icranın geri bırakılması veya takibin iptali talebinde bulunmalıdır⁸⁸. Ortaklar borçlu ise ve borcu ödediklerini yahut borçlu olmadıklarını iddia ediyorlarsa müteselsilen sorumlu olan ortakların birbirinden ayrı olarak bu yollara başvurması mümkündür.

İhtiyati haciz aşamasında da adi ortaklığın değil; ortakların taraf olarak gösterilmesine dikkat edilmelidir⁸⁹. Adi ortaklık adına ihtiyati haciz talep edildiğinde ve ortaklık hakkında ihtiyati haciz kararı verildiğinde, ihtiyati haciz kararına adi ortaklığın taraf ehliyeti olmadığı gerekçesiyle itiraz edilmelidir⁹⁰.

Ortakların ihtiyati haciz aşamasında yer alması bakımından da dava arkadaşlığı kuralları söz konusu olur⁹¹. Ancak gecikmesinde sakınca

87 İcranın geri bırakılması bakımından aynı yönde bkz. KÖLE Mehmet: **İlamlı İcra Takibinde İcra Mahkemesi Tarafından İcranın Geri Bırakılması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 178.

88 KÖLE, s. 178.

89 Hak ehliyetine sahip her alacaklının ihtiyati haciz isteyebileceğine dair bkz. ÖZEKES, Muhammet: **İcra ve İflâs Hukukunda İhtiyati Haciz**, Sözkese Matbaacılık, Ankara 1999, s. 175. “Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığından takibin veya davanın da bütün ortaklara karşı yöneltilmesi gerektiği, somut olayda, her ne kadar adi ortaklığı oluşturan üç şirket aleyhine de ihtiyati haciz talep edilmiş ve ihtiyati haciz kararı verilmiş ise de adi ortaklık yönünden de ihtiyati haciz kararı verildiği, bu nedenle, ihtiyati hacze itiraz dilekçesinin adi ortaklığın temsilcilerince sunulması ve adi ortaklığı oluşturan üç şirket aleyhine de ihtiyati haciz kararı verilmesi taraf ehliyeti olmayan adi ortaklık aleyhine verilen ihtiyati haciz kararının sıhhat kazandığı anlamına gelmeyeceği gerekçesiyle, adi ortaklık yönünden verilen ihtiyati haciz kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.” 11. HD., 20.11.2017, E. 2017/4434, K. 2017/6333; 12. HD, 6.2.2018, E. 2016/27433, K. 2018/802 (kararlar için bkz. Kazancı İçtihat Bankası).

90 Görev ve kamu düzenine ilişkin yetkiyi hâkim re’sen dikkate almalıdır. Taraf bu hususları, hatırlatma niteliğinde ihtiyati hacze itiraz olarak ileri sürebilir (ÖZEKES, İhtiyati Haciz, s. 318). “Alacaklı tarafından, adi ortaklığın borçlu olduğu bonoya dayalı olarak hem adi ortaklık hem de adi ortaklığı oluşturan ortaklar aleyhine ihtiyati haciz talep edilmiş ve mahkemece de talep doğrultusunda karar verilmiştir. Oysa, taraf ehliyeti, 6100 Sayılı HMK’nın 114/1-d maddesi gereğince dava şartlarından olup, taraflarca ileri sürülmesi dahi, mahkemece re’sen nazara alınmalıdır. Bu itibarla, adi ortaklığı oluşturan ortaklar aleyhine ihtiyati haciz kararı verilmesi ile yetinilmesi ve adi ortaklık yönünden talebin reddedilmesi gerekirken adi ortaklık yönünden de ihtiyati haciz verilerek buna yönelik, itiraz reddine karar verilmesi doğru olmadığından...” 11. HD., 10.4.2017, E. 2017/1100, K. 2017/1993. Aynı yönde bkz. 11. HD., 3.10.2016, E. 2016/8637, K. 2016/7708; 11. HD., 20.11.2017, E. 2017/4434, K. 2017/6333 (Kazancı İçtihat Bankası). 3.10.2016 ve 20.11.2017 tarihli kararların karşı oy yazısından “İtiraza konu ihtiyati haciz kararında adi ortaklığı oluşturan şirketler ile birlikte adi ortaklık adının da bizzatıhi borçlu olarak gösterilmesi neticeye etkili bulunmamaktadır. Nitekim, bu husus mahkeme kararında da açıklanmıştır. İhtiyati haciz kararına taraf borçluların müteselsil sorumluluk esasına göre adi ortaklığı oluşturan şirketler olduğu hususunda bir tereddüt bulunmadığı gibi, kararda da adi ortaklığı oluşturan şirketleri temsilen vekillerince ileri sürülen itirazın reddine karar verilmesi isabetli olduğundan...”

91 ÖZEKES, İhtiyati Haciz, s. 173, 176-177; PEKSÖZ, s. 350 vd. 19. HD, 26.12.2016, E. 2016/18298, K. 2016/16153 (Kazancı İçtihat Bankası).

olan bir hâl bulunduğu ve ortakların hepsinin menfaati olduğu için ortaklardan birinin ihtiyati haciz talep etmesi mümkün kabul edilir⁹². Bu durumda tamamlayıcı merasim ise ortakların hepsi tarafından birlikte yerine getirilmelidir⁹³.

SONUÇ

Adi ortaklıkların tüzel kişiliği bulunmadığından takipte taraf ehliyeti yoktur. Taraf ehliyeti bir takip şartı olduğundan, icra müdürü taraf ehliyeti noksanlığını re'sen dikkate almalıdır. Aksi durumda süresiz şikâyet yoluyla takibin iptali talep edilebilir.

Adi ortaklık ilişkilerinden kaynaklanan alacak ve borçlara ilişkin takiplerin tarafı ortaklar olmalıdır. Ortaklar mecburi takip arkadaşı olarak takibi başlatabilirler. Buna karşın ortakların borçlu olması hâlinde, müteselsilen sorumlu olup olmadıklarına göre takip arkadaşlığının çeşidi belirlenir. Müteselsilen sorumlu oldukları bir borca ilişkin başlatılan takipte ortaklar ihtiyari takip arkadaşı olarak borçlu tarafta yer almalıdır. Müteselsilen sorumlu olmadıkları borçlara ilişkin ise ortakların mecburi takip arkadaşlığından bahsetmek gerekir.

Adi ortaklık adına başlatılan takipte taraf değişikliği yapılması söz konusu olabilir. HMK m. 124'ün takipler bakımından uygulanması bazı hâllerde mümkün kabul edilmiştir. Bu anlamda adi ortaklığın takipte taraf olarak gösterilmesi kabul edilebilir yanlı olarak değerlendirildiğinden, ortakların takibin tarafı olarak yer alması HMK m. 124'ün uygulanması ile sağlanabilmektedir.

Şikâyet yoluna başvururken adi ortaklığın taraf ehliyeti olmadığına dikkat etmek gerekir. Bu sebeple takibin tarafı adi ortaklık olsa da şikâyet yoluna ortaklık değil; ortaklar başvurmalıdır. Aksi takdirde şikâyet talebi reddedilmektedir. İtirazın iptali davasında ve itirazın kaldırılması yolunda da adi ortaklığın taraf gösterilmesi sonucunda verilen ret kararlarıyla karşılaşmaktadır. Dava arkadaşlığı kurallarına bu yollarda da riayet edilmelidir. Dava arkadaşlarında noksanlığa rağmen itirazın iptali davasına veya itirazın kaldırılması yoluna başvurulmuşsa, noksanlığın giderilmesi için bu yollarda verilen rıza takipte de geçerli olur.

92 ÖZEKES, İhtiyati Haciz, s. 173.

93 ÖZEKES, İhtiyati Haciz, s. 173.

KAYNAKLAR

AKİL Cenk: **Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtiraz**, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.

AKKAYA Tolga: “Medeni Usul Hukukunda İradi Taraf Değişikliği”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ’e Armağan, 2014, s. 897-941.

ALANGOYA Yavuz: “Yargılama Sırasında Tarafta (Yanda) İradi Olarak Meydana Gelen Değişme Hakkında Düşünceler”, **İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi**, 1969, C. 3, S. 5, s. 125-194.

ARSLAN Ramazan/YILMAZ Ejder/TAŞPINAR AYVAZ Sema/HANAĞASI Emel: **İcra ve İflâs Hukuku**, 5. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2019.

ARSLAN Aziz Serkan: **İcra Takip İşlemleri**, Yetkin Yayınları, Ankara 2018.

ATALI Murat/ERMENEK İbrahim/ERDOĞAN Ersin: **İcra ve İflâs Hukuku**, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020 (İcra).

ATALI Murat/ERMENEK İbrahim/ERDOĞAN Ersin: **Medenî Usûl Hukuku**, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020 (Usul).

BARLAS Nami: **Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri**, 4. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016.

BİLGİLİ Fatih: “Adi Ortaklıkların Fiil Ehliyeti ve Alman Federal Mahkemesi’nin Verdiği Yeni Karar Karşısında Ortaya Çıkan Durum”, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, Cilt I, 2002, s.197-215.

BORAN GÜNEYSU Nilüfer: “İcra Takip İşlemleri”, **TBB Dergisi**, 2012 (101), s. 31-60 (İcra Takip İşlemleri).

BORAN GÜNEYSU Nilüfer: **Medenî Usûl Hukukunda Karar**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.

BÖRÜ Levent: “Tarafta (İradi) Değişim (HMK m. 124)”, Prof. Dr. Ejder Yılmaz’a Armağan, C. I, Yetkin Yayınları, Ankara 2014, s. 587-629.

BUDAK Ali Cem/KARAASLAN Varol: **Medenî Usul Hukuku**, 3. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.

DİŞEL Buse: **İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul 2014.

EREN Fikret: **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 7. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2019.

ERİŞİR Evrim: **Medeni Usul Hukukunda Taraf Ehliyeti**, Güncel Yayınevi, İzmir 2007.

GÖRGÜN Şanal L./TORAMAN Barış/KODAKOĞLU Mehmet: **İcra ve İflâs Hukuku**, Legem Yayıncılık, Ankara 2017.

GÖRGÜN Şanal L./BÖRÜ Levent/TORAMAN Barış/KODAKOĞLU Mehmet: **Medenî Usûl Hukuku**, 9. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.

İMRE Zahit/ERMAN Hasan: **Miras Hukuku**, 14. Bası, Der Yayınları, İstanbul 2018.

KALE Serdar: **Medeni Yargılamada Taraf Ehliyeti**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010.

KÖLE Mehmet: **İlamlı İcra Takibinde İcra Mahkemesi Tarafından İcranın Geri Bırakılması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.

KÖROĞLU, Anıl: **Medenî Usûl Hukuku Bakımından Ortaklığın Giderilmesi Davası**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.

KURU Baki: **İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı**, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013 (El Kitabı).

KURU Baki: **İcra ve İflâs Hukuku**, C. I, 3. Bası, Evrim Dağıtım, İstanbul 1988 (C.I).

KURU Baki: **Hukuk Muhakemeleri Usulü**, 6. Bası, Demir Demir Yayıncılık, İstanbul 2001 (Usul).

KURU Baki: **İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı**, 3. Bası, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2019 (İcra İflâs).

MUŞUL Timuçin: **İcra ve İflâs Hukuku**, 6. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.

ÖZEKES Muhammet: **İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler**, Adalet Yayınevi, Ankara 2009.

ÖZEKES Muhammet: **İcra ve İflâs Hukukunda İhtiyati Haciz**, Sözkese Matbaacılık, Ankara 1999 (İhtiyati Haciz).

PEKCANITEZ Hakan/ATALAY Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral/ÖZEKES Muhammet: **İcra İflâs Hukuku**, 7. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.

PEKCANITEZ Hakan/SİMİL Cemil: **Şikâyet**, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017.

PEKCANITEZ Hakan/TAŞ KORKMAZ Hülya: **Medeni Usul Hukuku**, 15. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.

PEKSÖZ Vildan: **Medenî Usûl Hukuku Açısından Adi Ortaklık İlişkileri**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.

POROY Reha/TEKİNALP Ünal/ÇAMOĞLU Ersin: **Ortaklıklar Hukuku I**, 14. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019.

POSTACIOĞLU İlhan: **İcra Hukuku Esasları**, 4. Bası, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1982.

PULAŞLI Hasan: **Şirketler Hukuku Şerhi**, 3. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.

SUNAR Gülcan: “Şekli Anlamda Taraf Kavramını Kabul Etmenin İcra ve İflas Hukukunda Doğurduğu Sonuçlar”, **Prof. Dr. Ergun Önen’e Armağan**, Alkim Yayınevi, İstanbul 2003, s. 333-355.

TANRIVER Süha: **Medenî Usûl Hukuku**, 3. Bası, C. I, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.

TAŞ KORKMAZ Hülya: **Medenî Usûl Hukukunda İradi Taraf Değişikliği**, Yetkin Yayınevi, Ankara 2014.

ULUKAPI Ömer: **Medeni Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı**, Mimoza Yayınları, Konya 1991.

ÜSTÜNDAĞ Saim: **İcra Hukukunun Esasları**, 8. Bası, İstanbul 2004.

YILDIRIM Mehmet Kamil/DEREN-YILDIRIM Nevhis: **İcra ve İflas Hukuku**, 6. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2015.

